Raadsvoorstel

Raadsvergadering	**Keten en opsteller**
10 juli 2023	Ruimte; C.K.D. ter Veen
Commissie	
Samenleving & Bestuur	**Portefeuillehouder**
	M. Sanderse
	Programma
	3

Onderwerp
Regio Zwolle stapt door: meerjarige agenda 2024-2028

Voorstel
1. In te stemmen met de meerjarige agenda van de Regio Zwolle 'Regio Zwolle stapt door' (2024-2028);
2. De basisbijdragen structureel te verwerken in de begroting 2024 en verder;
3. De bijdragen voor opgavegericht werken meerjarig incidenteel op te nemen in de begroting voor 2024-2027.

Inleiding
De Regio Zwolle is een samenwerking van 22 gemeenten, 4 provincies, ondernemers, maatschappelijke organisaties en onderwijsinstellingen. Voor ligt een nieuwe meerjarige agenda, 'Regio Zwolle stapt door', waarin de partners vanuit het perspectief van Brede Welvaart gezamenlijke ambities hebben geformuleerd. Deze ambities zijn zowel op het gebied van Economie en arbeidsmarkt (o.a. continuering Human Capital Agenda) en anderzijds op het vlak van ruimtelijke ontwikkeling (o.a. vitale kernen en bereikbaarheid).

De hoofdsporen Economie en Ruimte zijn onderverdeeld in vier 'actielijnen':
I. Duurzame en wendbare economie (o.a. ondernemersdienstverlening en Kennispoort)
II. Toekomstbestendige en flexibele arbeidsmarkt (o.a. continuering HCA)
III. Klimaatbestendige inrichting van onze regio (o.a. ontwikkelopgave rond woningbouw en bedrijvigheid,
IV. Duurzame bereikbaarheid van en in de regio (o.a. mobiliteitstransitie)

De diverse opgaven in deze actielijnen worden in de komende maanden uitgewerkt tot een tweejaren werkplan 2024-2025.

De Regio Zwolle wil opgavegericht werken, waarbij elke partner kan kiezen aan welke opgave zij wil bijdragen. Daarnaast wordt van alle partners een bijdrage gevraagd voor de basisstructuur, wat bedoeld is voor kennisontwikkeling en onderzoek, public affairs, communicatie en ondersteuning van de netwerksamenwerking (het Regio Zwolle Bureau).

Beoogd effect
Bevorderen van de brede welvaart, door samen met de regionale partners invulling te geven aan grote transitievraagstukken en het realiseren van gezamenlijke ambities.

Bevoegdheid/Juridisch kader
Gemeentewet

Eerdere besluitvorming en kaders
n.v.t.

Argumenten

1. *Uw raad wordt voorgesteld in te stemmen met de meerjarige agenda van de Regio Zwolle, 'Regio Zwolle stapt door', 2024-2028.*

a) *Deze meerjarige agenda geeft antwoord op de vraag hoe de samenwerkingspartners grote opgaven in de Regio Zwolle willen oppakken.*

Met de meerjarige agenda borduurt de Regio Zwolle voort op de keuze in 2018 om, naast economie, ook thema's als arbeidsmarkt, leefomgeving en bereikbaarheid regionaal op te pakken. De Regio staat voor grote transitieopgaven op het gebied van woningbouwontwikkelingen, mobiliteitstransitie, klimaat robuust ontwikkelen. Deze komen in de agenda aan bod en hier wordt in de betreffende actielijn uitvoering aan gegeven. Het betreffen tevens opgaven die het Rijk bij regio's heeft belegd (denk aan Sponsstrategie of Mobiliteitsstrategie).

b) *Deze agenda is ook een opmaat naar nieuwe samenwerkingsarrangementen met het Rijk en Europa, zoals een nieuwe RegioDeal en de uitvoering van het NOVEX-gebied Regio Zwolle.*

De Regio Zwolle werkt als partner met het Rijk aan de uitvoering van het NOVEX-programma. Dit is onderdeel van de ruimtelijke puzzel die het Rijk samen met provincies en regio's moet leggen voor een duurzame en klimaatrobuuste ruimtelijke inrichting van ons land. De Regio Zwolle heeft een en ander al opgesteld in haar Verstedelijkingsstrategie, waarbij afspraken zijn vastgelegd tussen Rijk- en Regio over klimaatadaptieve groei. Onderdeel van deze aanpak zijn onder andere een regionale mobiliteitsstrategie en sponsstrategie. Ook maakt bijvoorbeeld het programma Vitale kernen hier onderdeel vanuit.

Een ander partnerschap met het Rijk kan plaatsvinden via een zogeheten RegioDeal. De Regio Zwolle heeft als ambitie om voor de 5e tranche weer een aanvraag in te dienen. Deze meerjarige agenda is daarvoor de inhoudelijke én financiële basis: cofinanciering voor de RegioDeal is door het toezeggen van de gevraagde bijdragen van de kant van de Regio geborgd. Dit brengt naar verwachting een multiplier op voor de regionale inzet.

c) *De meerjarige agenda Regio Zwolle heeft samenhang met de Samenwerkingsagenda Kop van de Veluwe*

De Kop van de Veluwe, de samenwerking van het Gelderse deel van de Regio Zwolle, is op dit moment bezig met het opstellen van een Samenwerkingsagenda. Deze sluit inhoudelijk aan op de doelstellingen en ambities van de Regio Zwolle zoals verwoord in deze meerjarige agenda. Met de Samenwerkingsagenda kijkt de Kop van de Veluwe echt twee (drie voor Heerde en de Stedendriehoek) kanten op en verbindt daarmee haar lokale en subregionale opgaven, met die van de provincie Gelderland en de Regio Zwolle.

d) *Looptijd van de agenda is vier jaar, elke twee jaar een tweejarenplan*

Met het instemmen met de meerjarige agenda, stemt uw raad in met de doelen, ambities en de opgavegerichte aanpak zoals de Regio Zwolle dit voorstelt. De looptijd van de agenda is vier jaar,

waarbij er elke twee jaar een ‘twee jaren werkplan’ wordt opgesteld met de begroting voor de komende twee boekjaren, inclusief focus en activiteiten van Regio Zwolle.

2. De basisinfrastructuur zoals die wordt voorgesteld is smal en efficiënt; het financiële zwaartepunt ligt in de uitvoering van inhoudelijke opgaven.

De basisbijdrage bedraagt 2,37 EUR per inwoner per jaar. Dit is lager dan de huidige bijdrage van 2,45 EUR per inwoner. Gevraagd wordt om deze structureel op te nemen in de gemeentelijke begrotingen. In 2024-2025 ligt de basisbijdrage lager dan in 2026-2027 door de inzet van reserves in budget uit voorgaande jaren. Er is rekening gehouden met een meerjarige inflatiecorrectie van 4% en een groeipercentage van 1% voor het inwonertal. De basisbijdrage wordt ingezet voor kennisontwikkeling en onderzoek, public affairs en communicatie en de kosten voor het Regio Zwolle Bureau.

3. Opgavegericht werken biedt partners de mogelijkheid om deel te nemen op actielijn-niveau en daarmee inhoudelijke en financiële focus aan te brengen.

In de meerjarige agenda worden de volgende vier opgaven in vier actielijnen vertaald:

I. Duurzame en wendbare economie (o.a. ondernemersdienstverlening en Kennispoort)
II. Toekomstbestendige en flexibele arbeidsmarkt (o.a. continuering HCA)
III. Klimaatbestendige inrichting van onze regio (o.a. ontwikkelopgave rond woningbouw en bedrijvigheid,
IV. Duurzame bereikbaarheid van en in de regio (o.a. mobiliteitstransitie)

Iedere actielijn is uitgewerkt aan de hand van programmatische uitwerking op hoofdlijnen, betrokken partners, de wijze waarop het bijdraagt aan de Sustainable Development Goals (SDG’s). Uitvoering gebeurt door door ‘belanghebbende’ deelnemers, zogenoemde ‘*coalitions of the willing*’. Meedoen aan een actielijn is vrijwillig, maar niet vrijblijvend. Ook stapt een partner in per actielijn, niet per project.

3a. De actielijnen sluiten aan bij de grote opgaven in onze regio.

Uw raad wordt voorgesteld om deel te nemen aan **alle** actielijnen.

I. Duurzame en wendbare economie

Deze actielijn is in grote lijnen een continuering van de economische activiteiten in de Regio Zwolle, daar waar de Regio Zwolle ooit mee begon. Denk hierbij aan investeren in innovatieclusters, Kennispoort en ondernemersdienstverlening. Voor lokale ondernemers is het aanbod in de Regio Zwolle relatief goed bereikbaar en inmiddels bekend. In het verleden heeft de provincie Overijssel een groot deel van de kosten gedragen, in de meerjarige agenda wordt nu van de gemeenten ook een incidentele bijdrage gevraagd.

Daarnaast wordt er komende jaren gewerkt aan een ruimtelijke-economische visie, die als input dient voor regionale ontwikkelprogramma’s (bijv. verstedelijkingsstrategie) en lokale en provinciale programma’s voor de ontwikkeling van werklocaties. Het is wenselijk om dit op DUS-regio niveau te doen, om grote provinciale verschillen te voorkomen en aan te sluiten bij de realiteit van ondernemers, voor wie provinciale grenzen een minder grote rol spelen. Voor de Kop van de Veluwe gemeenten geldt dat het nuttig is om het vraagstuk werklocaties in samenhang met grensgemeenten, ook provinciegrens overstijgend, te bezien.

II. Toekomstbestendige en flexibele arbeidsmarkt

Deze actielijn is het meest omvangrijk en is een continuering van de succesvolle Human Capital Agenda welke dit jaar ten einde loopt. In deze actielijn wordt ingezet op een leven lang ontwikkelen, door onder andere het Ontwikkelfonds te continueren. Vanuit dit fonds zijn de afgelopen jaren veel ondernemers, werknemers en werkzoekenden (via Upgrade Jezelf!) geholpen met

arbeidsmarktvraagstukken. Aan de sectortafels werken werkgevers samen met onderwijsinstellingen aan het versterken van de leercultuur en strategisch personeelsbeleid. Er is een doorontwikkeling van werkgeversdienstverlening en voor werkzoekenden, al dan niet met een ontwikkelvraag, wordt een Regionaal Werkcentrum opgericht.

III. Klimaatbestendige inrichting van onze regio

Regio Zwolle is aangemerkt als NOVEX-gebied, met als centrale opgave 'klimaatadaptief groeien'. Dat houdt in dat hoewel er een forse ontwikkelopgave is in ons gebied, rond wonen, werken en mobiliteit, dit tevens klimaatbestendig en met oog voor de leefomgeving moet gebeuren. Op ruimtelijk gebied lopen er al veel processen, bij het Rijk, provincies, waterschappen en gemeenten. De schaal van de Regio Zwolle kent als basis het 'daily urban system', wat aansluit bij de leefwereld van onze inwoners. Inwoners die dagelijks van- en naar Zwolle fietsen of rijden, voor onderwijs of werk. Of inwoners die vanuit de stad juist naar ons gebied verhuizen voor een prettig woonklimaat.

Op regionale schaal werken we aan de uitwerking van de verstedelijkingsstrategie, met daarin onder andere de regionale sponsstrategie (over het klimaatrobuust maken van ons gebied) en het programma vitale kernen, waarin gekeken wordt naar de implementatie van de ontwikkelprincipes van de Verstedelijkingsstrategie. Voor ons als Kop van de Veluwe gemeente is aandacht voor vitale kernen een belangrijk aspect van de verstedelijkingsopgave van de gehele Regio Zwolle

IV. Duurzame bereikbaarheid van en in de regio

In deze actielijn werken we aan een mobiliteitstransitie en de verbetering van de doorstroming op ons regionale wegennet. Het is ten dele een continuering van de huidige regionale inzet op dit thema, welke ook al tot de toekenning van verscheidende rijksmiddelen heeft geleid. In het bijzonder is er in deze actielijn aandacht voor fiets- en OV-netwerken. Het programma Karakteristieke stationsomgeving maakt optioneel onderdeel uit van deze actielijn.

3b. Bijdragen voor de inhoudelijke opgaven zijn meerjarig incidenteel

Hoewel van de basisbijdrage gevraagd wordt deze structureel beschikbaar te stellen, is de financiering van deelname aan de actielijnen meerjarig incidenteel. Gevraagd wordt om deze voor 4 jaar te reserveren in de gemeentebegrotingen. Uw raad wordt voorgesteld om voor 2024-2027 de middelen voor de vier actielijnen beschikbaar te stellen, respectievelijk 56.000 EUR oplopend tot 75.000 EUR. Deelname aan een actielijn is vrijwillig, maar niet vrijblijvend. Tussentijds vindt wel een evaluatie plaats, maar er wordt nu voor vier jaar inhoudelijk en financieel commitment gevraagd.

Kanttekeningen

1. Gemeenteraad heeft nog niet ingestemd met de Samenwerkingsagenda Kop van de Veluwe

Op dit moment wordt er ambtelijk en bestuurlijk de laatste hand gelegd aan de Samenwerkingsagenda Kop van de Veluwe, welke na het zomerreces ter besluitvorming wordt aangeboden aan de gemeenteraden van de Kop van de Veluwe-gemeenten. Gezien de gevraagde reactietermijn van de Regio Zwolle, voor 15 juli 2023, is besluitvorming over de meerjarige agenda van de Regio Zwolle in samenhang met de agenda van de Kop van de Veluwe niet mogelijk. Ambtelijk en bestuurlijk wordt dit echter wel in samenhang bezien en is dit voorstel ook in relatie met de inhoudelijke opgaven op de Kop van de Veluwe opgesteld.

2a. Basisbijdrage is voor 4 jaar bekend

De basisbijdrage is voor 2024 gesteld op 2,37 EUR. Er wordt jaarlijks geïndexeerd (4%) en gerekend met een 1% inwonerstijging. De bijdragen zijn gedurende de looptijd van de meerjarige agenda (tot en met 2027) bekend. Omdat er wel om een structurele bijdrage wordt gevraagd, ramen we vanaf 2028 een bedrag van 40.000 EUR per jaar, waarmee we rekening houden met een continuering van de trend (inflatiecorrectie + inwonergroei).

2b. Cofinanciering van andere partners is nog onbekend

In de voorliggende meerjarige agenda is het financieel kader voor gemeenten expliciet gemaakt, met als doel financiering alvast mee te nemen in de besprekingen van gemeentelijke kader- en perspectievennota's. Er is echter op dit moment nog onduidelijk wat andere partners, zoals de provincies en het Rijk, kunnen en gaan bijdragen. Die ongelijke planning legt niet alleen druk op de andere partners, maar maakt ook dat het op dit moment nog onduidelijk is in welke mate de ambities zoals verwoord in de meerjarige agenda, gerealiseerd kunnen worden. Het is de verwachting dat wanneer in het najaar het tweejarenplan 2024-2025 gereed is hier meer duidelijkheid over is.

3a. Opgavegericht werken gebeurt op actielijn-niveau en is commitment voor 4 jaar

De Regio Zwolle heeft een lange traditie van een lichte netwerksamenwerking, waar de uitvoering vooral in coalities gebeurt. Voorbeelden (uit het verleden) zijn onder andere het agri-foodcluster, regionale acquisitie, de Human Capital Agenda en een aantal RegioDeal projecten. In deze agenda komt het werken in *coalitions of the willing* terug, of cafetariamodel zoals het ook wel genoemd wordt, terug, maar gebeurt dit op het niveau van actielijnen. Dat houdt in dat je als partner bijdraagt aan de hele actielijn. Differentiatie binnen die lijn is niet mogelijk.

De Regio Zwolle vraagt gemeenten om zich voor vier jaar te committeren aan deelname aan een actielijn. Elke deelnemer aan een opgave krijgt inbreng op het resultaat en heeft de verplichting middelen te leveren in de vorm van geld en/of uitvoeringskracht. Meedoen is niet vrijblijvend. Om de twee jaar worden uitvoeringsprogramma's geëvalueerd. De aanpak wordt vervolgens voor de daaropvolgende twee jaar bijgesteld. In het najaar 2023 wordt het tweejarenplan 2024-2025 verwacht, in 2025 dat voor 2026-2027.

Financiën

De financiële paragraaf van de meerjarige agenda bestaat uit twee pijlers: de basisbijdrage en opgavegericht werken. De bijdragen voor 2024-2025 zijn lager dan de jaren daarna, door de inzet van reserves in budget uit voorgaande jaren. Er is rekening gehouden met een meerjarige inflatiecorrectie van 4% en een doorgerekend groeipercentage van 1% voor het inwonertal.

De basisbijdrage wordt structureel opgenomen, waarbij we voor de komende vier jaar rekening houden met de onderstaande bedragen. Vanaf 2028 reserveren we structureel 40.000 EUR hiervoor, rekening houdend met eventuele verdere inflatie en stijgingen van het inwonertal. Op dit moment is er structureel 29.400 EUR opgenomen in de begroting.

De bijdragen voor opgavegericht werken worden voor uit incidentele middelen gedekt. Op dit moment is er 22.000 EUR jaarlijks beschikbaar.

Voor de gemeente Hattem resulteert dit in het volgende meerjarige overzicht:

Regio Zwolle		**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028 e.v.**
Basisbijdrage	Nieuwe bedragen (structureel)	€ 29.205	€ 33.352	€ 36.013	€ 36.972	€ 40.000
Huidige begroting: € 29.400 (structureel)	*Verschil t.o.v. huidige begroting*	*€ -195*	*€ 3.952*	*€ 6.613*	*€ 7.572*	*€ 10.600*
Opgavegericht werken	Nieuwe bedragen (incidenteel)	€ 56.489	€ 63.775	€ 70.825	€ 74.572	n.v.t.
Huidige begroting: € 22.000 (structureel)	*Verschil t.o.v. huidige begroting*	*€ 34.489*	*€ 41.775*	*€ 48.825*	*€ 52.572*	*€ 22.000*

Communicatie en participatie
De gemeenten worden gevraagd om in te stemmen met de meerjarige agenda en de financiële gevolgen te verwerken in hun begrotingen. Hierover dient voor 15 juli uitsluitsel worden gegeven aan het Regio Zwolle Bureau. Indien uw raad instemt met deze voorstellen zullen we het Regio Zwolle Bureau hierover informeren, met het bekende voorbehoud dat toekenning van de financiële middelen pas bevestigd kan worden na vaststelling van de begroting 2024, medio november 2023.

Uitvoering
In de periode van april tot september 2023 werkt het Regio Zwolle Bureau door aan de ontwikkeling van het jaarplan voor 2024 en 2025. Daarin wordt een concretisering op ambitie, doelen, activiteiten, betrokken partners en beoogde mijlpalen verwacht. Uw raad ontvangt dit jaarplan t.z.t. ter kennisgeving. Onderdeel van deze uitwerking is ook het voorstel om te komen tot een goed werkend netwerk en bijbehorende sturingsprincipes (netwerksturing) met een zorgvuldige afweging om te komen tot de juiste representatie van alle betrokken partners.

Hattem, 30 mei 2023

Het college van burgemeester en wethouders van Hattem,

de secretaris, de burgemeester,